

प्रदेश कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन अनुदान नियमावली, २०७८

(प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत मिति)

२०७८/११/१३

(पहिलो संशोधन मिति)

२०७८/१२/०९

प्रदेश कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन अनुदान ऐन, २०७७ को दफा १७ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी प्रदेश सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यी नियमहरूको नाम "प्रदेश कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन अनुदान नियमावली, २०७८" रहेको छ।
(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।
२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा,-
 - (क) "ऐन" भन्नाले प्रदेश कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन अनुदान ऐन, २०७७ सम्झनु पर्छ।
 - (ख) "कार्यालय" भन्नाले मन्त्रालय मातहतका कार्यालयलाई सम्झनु पर्छ।
 - (ग) "कृषि कर्जा" भन्नाले नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन बमोजिम इजाजत प्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले कृषि क्षेत्रमा कर्जा प्रवाह गर्ने गरी सोही वर्गमा वर्गिकरण गरेको कर्जा सम्झनु पर्छ।
 - (घ) "छनोट समिति" भन्नाले नियमावलीको नियम ९ र ११ बमोजिम गठन गरिएको समितिलाई सम्झनु पर्छ।
 - (ङ) "निर्देशनालय" भन्नाले कृषि विकास निर्देशनालय र पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय सम्झनु पर्छ।
 - (च) "प्रदेश" भन्नाले प्रदेश नं. १ सम्झनु पर्छ।
 - (छ) "प्रोत्साहन अनुदान" भन्नाले मापदण्डमा उल्लेख गरिएको क्षेत्रफल वा परिमाणमा कृषि तथा पशुपन्छीजन्य उपज उत्पादन गरे वापत पाउने नगद अनुदान सम्झनु पर्छ।
 - (ज) "मन्त्रालय" भन्नाले कृषि मन्त्रालय सम्झनु पर्छ।
 - (झ) "मापदण्ड" भन्नाले ऐनको अधिकार प्रयोग गरी मन्त्रालयद्वारा स्वीकृत गरिएको मापदण्ड सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद- २

अनुदान उपलब्ध गराउन सक्ने

३. अनुदान सम्बन्धी व्यवस्था: (१) मन्त्रालय, निर्देशनालय र कार्यालयले आफ्नो वार्षिक स्वीकृत बजेटमा भएका कार्यक्रमहरूका लागि मात्र अनुदान उपलब्ध गराउन सक्ने छन।

(२) उपनियम (१) बमोजिम अनुदान उपलब्ध गराउँदा एक अनुदानग्राहीले एक आर्थिक वर्षमा मन्त्रालय वा निर्देशनालय वा कार्यालयबाट एउटा कामको लागि मात्र अनुदान प्राप्त गर्न सक्ने छन।

(३) अनुदानमा संचालन हुने कार्यक्रमहरू व्यवसायको प्रकृतिको आधारमा कम्तिमा पाँच वर्षका लागि व्यवसायको निरन्तरता रहने गरी सम्झौता गर्नु पर्नेछ । पूर्वाधार निर्माण, यन्त्र, उपकरण र ढुवानी साधन खरिदमा अनुदान उपलब्ध गराउँदा व्यवसायको निरन्तरता अवधि सम्झौतामा उल्लेख गर्नु पर्नेछ।

(४) उपनियम (३) अनुसार सम्झौतामा उल्लेख भएको व्यवसायको निरन्तरता अवधि अनुदानग्राहीले कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थलमा बोर्ड टाँसी सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ।

४. अनुदानका विशेष विषयहरू: (१) मन्त्रालय, निर्देशनालय र कार्यालयले वार्षिक स्वीकृत बजेट अनुसार ऐनको दफा ४ को उपदफा (१) को खण्ड (क), (ख) र (ग) मा उल्लेखित विषय तथा ऐनको दफा ४ को उपदफा (२) बमोजिमका कार्यमा अनुदान उपलब्ध गराउँदा कूल लागतको आधारमा उपलब्ध गराउन सक्नेछ। कार्यक्रम अनुसार उपलब्ध गराईने अनुदानको अधिकतम सीमा मापदण्डमा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।

(२) ऐनको दफा ४ को उपदफा (२) को खण्ड (क) मा उल्लेखित उत्पादन सम्बद्ध पूर्वाधारमा भौतिक पूर्वाधारका अतिरिक्त स्वीकृत विभिन्न कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न मापदण्डमा उल्लेख भए बमोजिमका उन्नत बीउ, फलफूल विरुवा र पशुपन्छी तथा मत्स्यको उन्नत नस्ल समेत पर्ने छन्।

(३) प्रदेशमा उत्पादित बाली तथा पशुपन्छीजन्य उत्पादनमा मापदण्डमा उल्लेख भए बमोजिमको क्षेत्रफल वा उत्पादन परिमाण अनुसार उत्पादन गर्ने किसानहरूलाई नगद प्रोत्साहन उपलब्ध गराउन सकिनेछ। नगद प्रोत्साहनका लागि अनुदानग्राही छनोट विधि मापण्डमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

(४) बैंकबाट कृषि कर्जा लिई कृषि उत्पादन, प्रशोधन, भण्डारण, बजार प्रवर्द्धन र मूल्य अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्य गर्नेहरूलाई कृषि कर्जामा ब्याज अनुदान उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

(५) यस नियमावली बमोजिम ब्याज अनुदान प्रदान गरिने कर्जाको वर्गिकरण सम्बन्धित बैंकले नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुसार कृषि कर्जा अन्तर्गत वर्गिकरण गरेको हुनु पर्नेछ ।

अनुदानग्राहीले नेपाल सरकारबाट जारी भएको सहूलियतपूर्ण कर्जाका लागि ब्याज अनुदान सम्बन्धी एकिकृत कार्यविधि, २०७५ (तेस्रो संशोधन सहित) बमोजिमको ब्याज अनुदान नलिएको हुनु पर्नेछ।

(६) उपनियम (४) बमोजिम कृषि कर्जाको ब्याजमा अनुदान उपलब्ध गराउँदा अधिकतम ब्याज दर सम्बन्धित बैंकको आधार ब्याज दरमा दुई प्रतिशत विन्दु सम्म थप गरी तय गर्न सकिनेछ र ब्याज अनुदानको अधिकतम अवधि तीन वर्ष तथा कर्जा सीमा पचास लाख रुपैया सम्म हुनेछ।

(७) यस नियमावलीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कृषि व्यवसायीकरण तथा कृषि उपजको मूल्य अभिवृद्धिमा महत्वपूर्ण योगदान गर्न सक्ने, कृषि कर्जाको पहुँच तुलनात्मक रूपमा कम भएको क्षेत्र, सरकारी अनुदानको पहुँच नपुगेको वा कम मात्रामा पुगेको हिमाली तथा पहाडी जिल्लाका गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरूमा सञ्चालित तुलनात्मक लाभ भएका कृषिजन्य उत्पादनसँग सम्बन्धित व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न सक्ने क्षेत्र समेतलाई कृषि कर्जाको ब्याज अनुदानमा प्राथमिकता दिनु पर्नेछ।

(८) मन्त्रालय, निर्देशनालय वा कार्यालयले उपलब्ध गराउने ब्याज अनुदान कटाई बाँकी रहने ब्याज, कर्जा सूचना शुल्क, कर्जा सुरक्षण शुल्क अनुदानग्राही स्वयंले व्यहोर्नु पर्नेछ।

५. अनुदानको सूचना: (१) अनुदान उपलब्ध गराउने मन्त्रालय वा निर्देशनालय वा कार्यालयले बार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार अधिकतम कृषक सम्म पुग्ने गरी अनुसूची- १ बमोजिमको ढाँचामा कम्तीमा पन्ध्र दिनको सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

(२) ब्याज अनुदान उपलब्ध गराउने गरी नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजत प्राप्त बैंक मार्फत प्रवाह हुने कृषि कर्जामा ब्याज अनुदानमा सहभागिताका लागि आर्थिक वर्ष शुरु भएको तीस दिन भित्र सम्भावित बैंकहरू लक्षित गरी मन्त्रालयले, पन्ध्र दिने सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम छनोट भएका बैंकहरू मार्फत कृषि कर्जा स्वीकृत गरेका कृषि उद्यमीहरूलाई लक्षित गरि सम्बन्धित कार्यालयले ब्याज अनुदानका लागि पन्ध्र दिनको सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

६. अनुदान सम्बन्धि मापदण्ड:- अनुदान उपलब्ध गराउन देहायको मापदण्ड लागू गरिनेछ:-

(क) अनुदानग्राहीले अनुदानका लागि निवेदन पेश गर्दा निवेदन साथ स्थायी लेखा नम्बर, अनुदानग्राहीले गर्न खोजेको कामको स्पष्ट विवरण, अपेक्षित प्रतिफल तथा लागत सहभागिता खुलेको अनुसूची-२ अनुसारको प्रस्ताव र सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिस समेत पेश गर्नु पर्नेछ।

(ख) उत्पादन सम्बद्ध पूर्वाधार निर्माणमा अनुदान उपलब्ध गराउन मन्त्रालय वा मातहत कार्यालयबाट छनोट भएका अनुदानग्राहीले प्रस्ताव गरेको पूर्वाधार निर्माणका लागि सम्बन्धित स्थानीय तहको दर रेट अनुसार लागत इष्टिमेट र स्पेशिफिकेसन स्वीकृत गरी सोही अनुसार सम्झौता गर्नु पर्नेछ।

- (ग) खण्ड (ख) बमोजिमको सम्झौता अनुसारको निर्माण कार्यको गुणस्तर, लागत र परिमाण समेतको दृष्टिकोणबाट पछिसम्म फरक नपर्ने गरी मुल्याङ्कन गरी सम्बन्धित प्राविधिकले सम्बन्धित कार्यालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) उत्पादन, प्रशोधन, भण्डारण, बजार प्रवर्द्धन र मूल्य अभिवृद्धि सम्बद्ध यन्त्र, उपकरण, मेशिनरी र ढुवानी साधनहरूमा अनुदान उपलब्ध गराउदा मन्त्रालयले आर्थिक वर्षको शुरुमा सबै यन्त्र उपकरणको जिल्ला अनुसार आपूर्तिकर्ताहरू सँग दर रेट माग गरी प्राप्त प्राविधिक दृष्टिकोणले उपयुक्त न्यूनतम दर रेटको आधारमा अनुदान उपलब्ध गराउने कार्यालयले यन्त्र, उपकरण र ढुवानी साधनमा अनुदान उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । जिल्ला खुलाएर दर रेट प्राप्त नभएमा मन्त्रालयमा प्राप्त दर रेटलाई कायम गर्न सकिनेछ ।
- (ङ) खण्ड (घ) अनुसार स्वदेशी आपूर्तिकर्ताहरूबाट दर रेट पेश नभएका विदेशबाट अनुदानग्राहीले आफै आयात गर्नुपर्ने यन्त्र उपकरणका हकमा प्रतितपत्रमा उल्लेख गरिएको मूल्यलाई आधार मानी अनुदान उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (च) उत्पादन, प्रशोधन, भण्डारण, बजार प्रवर्द्धन र मूल्य अभिवृद्धि सम्बद्ध यन्त्र उपकरण मेशिनरी र ढुवानी साधनहरूको मूल्य कुनै आपूर्तिकर्ताले स्वयं सार्वजनिक गरेको भए त्यसलाई पनि आधार मान्न सकिनेछ ।
- (छ) किसान सूचिकरण प्रणालीमा आवद्ध भएका कृषकहरू तथा अनुदान उपलब्ध हुने बाली, वस्तु र पूर्वाधारहरूको विमा गर्ने कृषकहरूलाई अनुदानमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
- (ज) कृषि कर्जामा ब्याज अनुदानका लागि सम्बन्धित कृषि उद्यमीले सम्बन्धित बैंकबाट आफै ऋण स्वीकृत गरेको हुनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-३

अनुदान छनोट प्रणाली

७. अनुदानग्राहीको योग्यता: अनुदानमा संचालन हुने कार्यक्रमहरूमा अनुदानग्राहीले आवेदन पेश गर्नका लागि देहाय बमोजिमको योग्यता पुगेको हुनु पर्नेछ:-
- (क) स्थानीय तह, प्रदेश तथा साविक जिल्ला कृषि विकास कार्यालय र जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा दर्ता भई अस्तित्वमा रहेका कृषक, कृषक समुह र सूचना प्रकाशन हुनुभन्दा अगावै कानून बमोजिम दर्ता भई संचालनमा रहेका सहकारी संस्था, उद्यमी, र जल उपभोक्ता समिति हुनु पर्नेछ ।

- (ख) खण्ड (क) मा उल्लिखित अनुदानग्राहीले स्थायी लेखा नम्बर लिएको हुनु पर्नेछ । संस्था दर्ता नवीकरण, लेखा परिक्षण र कर चुक्ता गराउनु पर्नेको हकमा आवेदन दिएको आर्थिक बर्षको अघिल्लो आर्थिक बर्ष सम्म अद्यावधिक गराएको हुनु पर्नेछ ।
- (ग) ऐनको दफा ३ को उपदफा (३) बमोजिमको अनुदान रकमको हकमा ऐन बमोजिमको प्रतिशत रकम प्रदेश सरकारलाई फिर्ता गरेको हुनुपर्ने र सोही ऐनको दफा ६ को खण्ड (क) र (छ) बमोजिमको मापदण्ड पुरा गरेको हुनुपर्नेछ ।
- (घ) व्यक्तिगत अनुदानग्राहीले एक सय रुपैयाँ, संस्थागत अनुदानग्राहीले दुई सय रुपैयाँ र पचास लाख वा सो भन्दा माथि कुल लागत भएको आयोजनाको अनुदानमा व्यक्तिगत र संस्थागत दुवैले पाँच सय रुपैयाँ निवेदन दस्तुर बुझाएको बैंक भौचर आवेदन साथ पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (ङ) सहकारी संस्थाको हकमा प्रचलित सहकारी ऐन तथा नियमावली बमोजिम संचालन भएको हुनु पर्नेछ ।

८. अनुदानग्राहीको छनौट: (१) नियमावलीको नियम ५ को उपनियम (१) र (२) बमोजिम प्राप्त आवेदनहरू मध्ये सम्बन्धित कार्यालयले नियम ७ बमोजिमको योग्यता पुगेका अनुदानग्राहीहरूको निवेदनहरूको सूची तयार गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम योग्यता पुगेका निवेदनहरूको मन्त्रालय वा निर्देशनालय वा सम्बन्धित कार्यालयका कम्तीमा दुईजना प्राविधिकहरूले अनुसूची-३ बमोजिमको स्थलगतरूपमा प्रमाणीकरण गरी प्राप्ताङ्कको योग्यता सूची सहितको प्राविधिक प्रतिवेदन सम्बन्धित कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(३) सम्बन्धित कार्यालयले उपनियम (२) बमोजिम प्राविधिक प्रतिवेदन सहित अनुदानग्राहीको अन्तिम छनोटका लागि जिल्लास्तरमा भए नियम ९ बमोजिमको समितिमा र मन्त्रालय तथा प्रदेशस्तरमा भए नियम ११ बमोजिमको समितिमा निर्णयका लागि पठाउनु पर्नेछ ।

(४) स्वीकृत बजेट तथा मापदण्डको आधारमा छनोट समितिबाट उपयुक्त अनुदानग्राहीको छनोट गर्नु पर्नेछ ।

(५) उपनियम (३) बमोजिम छनोट समितिले गरेको निर्णय अनुसार कार्यालयले अनुदानग्राही छनोट भएको सात दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी कुनै उजुरी नपरेका अनुदानग्राहीसँग सम्झौता गरी कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्नेछ ।

९. जिल्लास्तर अनुदानग्राही छनोट समिति: (१) जिल्ला स्तरमा अनुदानग्राहीको छनोट गर्न देहाय बमोजिमको छनोट समितिको गठन गरिनेछ:-

(क)	सम्बन्धित कार्यालय प्रमुख	-संयोजक
(ख)	प्रतिनिधि, प्रदेश लेखा इकाई कार्यालय	-सदस्य
(ग)	प्रतिनिधि, जिल्ला स्थित कृषि विकास बैंक	-सदस्य

☐ पहिलो संशोधनद्वारा संशोधन गरिएको ।

☐ पहिलो संशोधनद्वारा संशोधन गरिएको ।

- (घ) कृषि ज्ञान केन्द्रको अनुदानमा भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रको प्रमुख वा भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रको अनुदानमा कृषि ज्ञान केन्द्रको प्रमुख -सदस्य
- (ङ) कार्यालय प्रमुखले तोकेको सम्बन्धित कार्यालयको कर्मचारी -सदस्य सचिव

(२) छनोट समितिले आवश्यकता अनुसार बढीमा दुई जना विषय विज्ञहरूलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

१०. जिल्लास्तर अनुदानग्राही छनोट समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) नियम ५ को उपनियम (१) र (२) बमोजिमको समय अवधि भित्र सूचना आव्हान गरे नगरेको तथा सूचना प्रकाशन प्रसारण गरे नगरेको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने,
- (ख) नियम ८ को उपनियम (३) र (४) बमोजिम अनुदानग्राही छनोट गर्ने,
- (ग) कृषि कर्जामा ब्याज अनुदानका लागि अनुदानग्राही छनोट गर्ने,
- (घ) समितिले जिल्लामा यस नियमावलीमा उल्लेखित विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालनका लागि स्थानीय तहसँग समन्वय गरी बाली वस्तुको सम्भाव्यताका आधारमा कार्यक्रम संचालन क्षेत्र छनोट गर्न सक्नेछ,
- (ङ) अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरूको समय समयमा अनुगमन गर्ने ।

११. प्रदेशस्तर अनुदानग्राही छनोट समिति: मन्त्रालय, कृषि विकास निर्देशनालय र पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय स्तरमा अनुदानग्राहीको छनोट गर्न देहाय बमोजिमको छनोट समितिको गठन गरिनेछ:-

- (क) सचिव, कृषि मन्त्रालय -अध्यक्ष
- (ख) निर्देशक, कृषि विकास निर्देशनालय -सदस्य
- (ग) निर्देशक, पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय -सदस्य
- (घ) महाशाखा प्रमुखहरू, कृषि मन्त्रालय -सदस्य
- (ङ) अधिकृत प्रतिनिधि, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय -सदस्य
- (च) अधिकृत प्रतिनिधि, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय -सदस्य
- (छ) लेखा प्रमुख, कृषि मन्त्रालय -सदस्य

☐ पहिलो संशोधनद्वारा संशोधन गरिएको ।

☐ पहिलो संशोधनद्वारा संशोधन गरिएको ।

(ज) मन्त्रालयको हकमा सम्बन्धित महाशाखा प्रमुख
निर्देशनालयको हकमा सम्बन्धित शाखा प्रमुख

-सदस्य सचिव

(२) छनोट समितिले आवश्यकता अनुसार बढीमा दुई जना विषय विज्ञहरू लाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ।

१२. प्रदेशस्तर अनुदानग्राही छनोट समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) नियम ५ को उपनियम (१) र (२) बमोजिमको समय अवधि भित्र सूचना आव्हान गरे नगरेको तथा सूचना प्रकाशन प्रसारण गरे नगरेको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने,
- (ख) नियम ८ को उपनियम (३) र (४) बमोजिम अनुदानग्राही छनोट गर्ने,
- (ग) नियम ५ उपनियम (३) अनुसार प्राप्त निवेदनका आधारमा कृषि कर्जामा ब्याज अनुदानका लागि कृषि कर्जा उपलब्ध गराउने बैंकहरू छनोट गर्ने,
- (घ) अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरूको समय समयमा अनुगमन गर्ने ।

१३. निर्देशक समिति: (१) अनुदान प्रवाहको प्रक्रिया सहजीकरण गर्नका लागि देहाय बमोजिमको एक निर्देशक समिति रहनेछ:-

(क) मन्त्री, कृषि मन्त्रालय	- अध्यक्ष
(ख) सचिव, कृषि मन्त्रालय	- सदस्य
(ग) सचिव, प्रदेश योजना आयोग	- सदस्य
(घ) सचिव, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	- सदस्य
(ङ) सचिव(कानून), मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय	- सदस्य
(च) सचिव, आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	- सदस्य
(छ) निर्देशक, नेपाल राष्ट्र बैंक, प्रदेश कार्यालय, विराटनगर	- सदस्य
(ज) प्रमुख, योजना तथा अनुगमन महाशाखा,
कृषि मन्त्रालय	- सदस्य सचिव

(२) निर्देशक समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार बढीमा दुई जना विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिने छ ।

१४. निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) ऐन र नियमावली अनुसार मन्त्रालय वा निर्देशनालय वा कार्यालय निकायबाट संचालन हुने अनुदान सम्बन्धि कार्यक्रमहरूको योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धि अन्य आवश्यक आधार तय र स्वीकृत गर्ने।

(ख) अनुदान प्रवाह सम्बन्धमा भए गरेका काम कारवाही अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने,

(२) निर्देशक समितिको बैठक समितिका अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

(३) निर्देशक समितिको बैठक सञ्चालन तथा निर्णय सम्बन्धी अन्य व्यवस्था सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(४) मन्त्रालयको योजना तथा अनुगमन महाशाखाले निर्देशक समितिको सचिवालयको रूपमा कार्य गर्नेछ ।

(५) सचिवालयले निर्देशक समितिको निर्णय कार्यान्वयन गर्न सहजीकरण गर्नेछ र अनुदानमा भए गरेका काम कारवाहीको अभिलेख राख्नेछ ।

(६) सचिवालयले यस नियमावलीमा तोकिएको जिम्मेवारीको अतिरिक्त अनुदान उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यको सम्पर्क विन्दुको रूपमा समेत काम गर्नेछ ।

१५. उजुरीको कार्यविधि: (१) कसैले ऐन विपरितको कार्य गरेमा वा त्यस्तो कार्य गरेको जानकारी प्राप्त भएमा त्यस्तो कार्य भएको देखे वा जानकारी प्राप्त गर्ने व्यक्तिले त्यस्तो कार्य भएको व्यहोरा खोली सम्बन्धित मन्त्रालय, निर्देशनालय वा सम्बन्धित कार्यालयमा उजुरी दिन सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त उजुरी दर्ता भएको मितिले पन्ध्र दिन भित्र सुनुवाई गरिसक्नु पर्नेछ ।

(३) सम्बन्धित कार्यालयले उजुरीको दर्ता उपर प्रारम्भिक छानविन गरी आफ्नो कार्यालयको राय सहित थप सुनुवाईको लागि अनुदान प्राप्त गरेको रकम असुल उपर गर्ने र जरिवाना हुनसक्ने भए जरिवाना गर्ने प्रयोजनको लागि निजको कारोवार, सम्पत्ति तथा बैंक खाता रोक्का राख्न मन्त्रालयलाई सिफारिस साथ सक्कल मिसिल पठाउनु पर्नेछ र मन्त्रालयले उपयुक्त देखेमा रोक्काका लागि सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउनु पर्नेछ ।

(४) उजुरीको सुनुवाई गर्दा आरोप लागेको व्यक्ति आफै उपस्थित भए निजलाई हाजिर गराई उपस्थित नभए सात दिनको म्याद सूचना जारी गरी आरोपको सम्बन्धमा लिखित वा मौखिक खण्डन गर्ने मौका दिनु पर्नेछ ।

(५) उजुरीको सुनुवाई गर्दा आवश्यक प्रमाण कागज बुझी निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

(६) जरिवाना लागेको व्यक्तिले एक वर्षसम्म जरिवाना नबुझाई सम्पर्कमा नरही फरार रहेमा निजको रोक्का रहेको जायजथा सम्बन्धित कार्यालयले प्रचलित कानून बमोजिम लिलाम बिक्री गरी असूल उपर गर्नेछ ।

(७) नियमावलीको नियम (८) को उपनियम (४) उपर परेको उजुरी मन्त्रालय वा सम्बन्धित कार्यालयको प्रमुखले पन्ध्र दिन भित्र निर्णय गर्नु पर्नेछ ।

(८) जरिवाना गर्ने अधिकारीले गरेको निर्णय उपर चित्त नबुझ्ने अनुदानग्राहीले निर्णय भएको तीस दिन भित्र सम्बन्धित जिल्ला अदालत समक्ष पूनरावेदन गर्नु पर्नेछ ।

१६. उजुरी समिति: (१) ऐन तथा नियमावली बमोजिम गरेको कुनै काम कारवाहीको सम्बन्धमा मन्त्रालय वा मातहतका कार्यालयका पदाधिकारी वा कर्मचारीको विरुद्ध उजुरी परेमा सोको सुनुवाई गर्न देहाय बमोजिमको समिति गठन गरिनेछः-

(क) प्रमुख सचिव, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	-संयोजक
(ख) सचिव, आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	-सदस्य
(ग) सचिव, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	-सदस्य
(घ) सचिव, प्रदेश योजना आयोग	-सदस्य
(ङ) सचिव (कानून), मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	-सदस्य सचिव

(२) समितिले आवश्यक ठानेमा कुनै पनि उजुरीका सम्बन्धमा छानविन गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने गरी उप समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

(३) समितिले आवश्यक ठानेमा प्रदेश अन्तर्गतका कुनै पनि पदाधिकारीलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गरी राय सुझाव लिन सक्नेछ ।

१७. उजुरी समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) ऐन तथा नियमावली बमोजिम असल नियतले गरेको कुनै काम कारवाहीको सम्बन्धमा मन्त्रालय वा मातहतका कार्यालयका पदाधिकारी वा कर्मचारीले असल नियतले गरेको काम हो होईन भन्ने सम्बन्धी उजुरी हेरी निर्णय गर्नु पर्नेछ ।

(२) समितिले प्राप्त उजुरी दर्ता भएको मितिले पैतीस दिन भित्र निर्णय गरि सक्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम उजुरीको सुनुवाई गर्दा समितिले निर्णय गर्नु अघि आरोप लागेको व्यक्ति लाई सुनुवाईको मौका दिनु पर्नेछ ।

(४) उपनियम (१) बमोजिम निर्णय गर्दा प्रचलित कानूनको पालना नगरेको वा अनुदानको दुरुपयोग हुन सक्ने कुनै कार्य गरेको वा झुठ्ठा आश्वासन दिएको पुष्टी भएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारवाहीका लागि सिफारिस गर्नु पर्नेछ ।

(५) उपनियम (१) बमोजिम निर्णय गर्दा आर्थिक अपचलन गरेको वा अनुदानको दुरुपयोग गरेको देखिएमा कारवाहीका लागि अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा लेखी पठाउनु पर्नेछ ।

(६) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय अन्तर्गतको कुनै शाखालाई समितिको सचिवालयको रूपमा काम कारवाही गर्ने गरी तोक्न सकिनेछ ।

परिच्छेद-४

विविध

१८. मुल्याङ्कन गर्नु पर्ने: यस नियमावली बमोजिम संचालित अनुदानका कार्यहरूको मुल्याङ्कन प्रदेश योजना आयोग, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय र आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय समेतले गर्न सक्नेछ ।

१९. प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने: सम्बन्धित निर्देशनालय र कार्यालयहरूले अनुदान सम्बन्धी कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन मन्त्रालयले तोके बमोजिमको ढाँचामा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

२०. सामाजिक परिक्षण गर्नु पर्ने: यो नियमावली बमोजिम संचालित अनुदानका कार्यहरूको मन्त्रालय र सम्बन्धित कार्यालयले अनुदानमा संचालित कार्यहरूको अनुदानग्राहिले कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात भुक्तानी लिनु अगावै सामाजिक परिक्षण गराउनु पर्नेछ र उक्त सामाजिक परिक्षण गराएको प्रतिवेदन भुक्तानीको निवेदन साथ पेश गर्नु पर्नेछ ।
२१. प्रचलित कानून बमोजिम हुने: प्रचलित कानूनको प्रतिकूल नहुने गरी नियमावलीमा उल्लेख गरिएका विषयहरू सोही बमोजिम हुने र अन्य विषयहरूका हकमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
२२. संशोधन, खारेजी एवं बचाउ: (१) प्रदेश सरकारले यस नियमावलीमा आवश्यक संशोधन वा खारेजी गर्न सक्नेछ ।
- (२) यस नियमावलीको प्रारम्भसँगै "कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन अनुदान कार्यविधि, २०७६" खारेज गरिएको छ र "कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन अनुदान कार्यविधि, २०७६" बमोजिम गरिएको काम कारवाही यसै नियमावली बमोजिम भए गरेको मानिने छ ।

अनुसूची- १

(नियम ५ को उपनियम (१) संग सम्बन्धित)

प्रदेश सरकार

कृषि मन्त्रालय

प्रदेश नं.१ बिराटनगर

प्रस्ताव आव्हान सम्बन्धि सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति

यसमन्त्रालय/निर्देशनालय/कार्यालयको आ.व. को वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन अनुदान नियमावली, २०७८ बमोजिमका शर्तहरू पालना गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नका लागि प्रदेश नं.१ अन्तरगतका इच्छुक कृषक, कृषक समुह, सहकारी संस्था, व्यवसायीक फर्म/कम्पनी/ उद्यमी/व्यवसायीहरूले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिन भित्र तोकिएको ढाँचामा प्रस्ताव दर्ता गर्नु हुन आव्हान गरिन्छ । साथै रित नपुगेका र म्याद नाघी प्राप्त हुन आएका प्रस्तावहरू दर्ता गराईने छैन ।

थप जानकारीका लागि.....मन्त्रालय/निर्देशनालय/कार्यालयको फोन नं.....मा सम्पर्क राख्नु हुन वा मन्त्रालय/ निर्देशनालय/कार्यालयको वेबसाईट बाट कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी ऐन, नियमावली र मापदण्ड डाउनलोड गरी थप जानकारी लिन सक्नु हुनेछ ।

कार्यक्रम विवरण :

क्र. सं.	कार्यक्रमको नाम	उपलब्ध हुन सक्ने अधिकतम अनुदान प्रतिशत	प्रस्तावसंग संलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरू	कैफियत
१.				
२.				
३.				
४.				
५.				

अनुसूची- २
(नियम ६ को खण्ड (क) संग सम्बन्धित)
व्यवसायिक योजना

१. संस्था संक्षिप्त विवरण:

आवेदकको नाम	
ठेगाना	
समूह/संस्था/उद्यम/फार्म/ स्थापना भएको मिति	
दर्ता भएको मिति र निकाय	
टेलिफोन नम्बर	
सम्पर्क व्यक्तिको नाम	
सम्पर्क व्यक्तिको मोबाईल/टेलिफोन नं.	
इमेल	

२. संस्थाको अनुभव र अन्य विवरण:

विगतमा सम्पन्न गरेका कार्य, अनुभव तथा तालिमको संक्षिप्त विवरण (बढीमा २०० शब्दमा)	
विद्यमान वित्तीय क्षमता, जनशक्ति र भौतिक श्रोत साधनको विवरण (बुँदागत रूपमा)	

३. कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धि समस्या, औचित्य, उद्देश्य तथा लाभान्वित घर परिवार संख्या

संस्थाले भोगेका वा अनुभूत गरेका व्यवसायगत समस्या (बुँदागत रूपमा)	
प्रस्ताव किन र के कामका लागि पेश गरिएको हो	
कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीता	
लाभान्वित घर परिवार संख्या (प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रोजगारी सिर्जना)	

४. कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृया

सरोकारवालाहरुको भूमिका, प्रस्तावकको भूमिका, नवीनतम प्रविधिको प्रयोग तथा प्राप्त प्रतिफल वितरणको अबधारणा सहित खुलेको कार्यक्रम सञ्चालन विधि उल्लेख गर्ने	
---	--

५. कार्यक्रमबाट हासिल हुने उपलब्धिहरु

क्षेत्रफल तथा उत्पादन बृद्धि परिमाण	
वार्षिक उत्पादन बृद्धि परिमाण	
प्रस्तावित वाली वस्तुको मूल्य अभिवृद्धि परिमाण	
लाभान्वित वर्गको रोजगारी अवस्था, जिविको पार्जन तथा जिवनस्तरमा आउने सुधार	

कार्यक्रम संचालनबाट समुदायमा पर्ने सकारात्मक प्रभावहरू	
कार्यक्रम संचालनबाट पर्न सक्ने वातावरणिय प्रभावहरू	

आर्थिक प्रस्ताव

प्रस्तावित कृयाकलापहरूको लागत अनुमान र सहकार्यको विस्तृत विवरण :

क्र. सं.	मुख्य कृयाकलापहरू	इकाई	परिमाण	प्रति इकाई दर रु	कुल लागत रु	प्रस्तावको योगदान रु	सम्बन्धित कार्यालयको अनुदानबाट व्यहोरिने रकम रु	प्रस्तावकले व्यहोर्ने रकमको श्रोत
जम्मा(रु)								

विगत ३ वर्षमा आफै वा एकाघरको सदस्यले विभिन्न निकायहरूबाट प्राप्त अनुदानको विवरण

क्र.सं.	अनुदान प्राप्त गर्ने ब्यक्ति/संस्था/ फार्मको नाम	अनुदान प्राप्त गरेको काम	अनुदान उपलब्ध गराउने निकाय	अनुदान प्राप्त गरेको रकम रु

जिम्मेवार पदाधिकारीको	
नाम	
पद	
हस्ताक्षर	
मिति	
छाप	

अनुसूची- ३

(नियम ८ को उपनियम (२) संग सम्बन्धित)

उत्पादन सम्बद्ध पूर्वाधार सम्बन्धमा

क) उत्पादन सम्बन्धि कार्यक्रमहरूका लागि स्थलगत प्रमाणिकरण मूल्यांकनका आधारहरू

क्र.सं.	मूल्यांकनका सूचकहरू	अङ्कभार	प्राप्ताङ्क
१	भौतिक क्षमता	२०	
१.१	आवेदकको विगतको काम र प्रस्तावित कार्यक्रम बीच तालमेल	२-५	
	विगतमा गरेको काम भन्दा फरक काम प्रस्ताव गरेको	०	
	विगतको कामसँग तालमेल भई कम्तीमा १ वर्ष देखी सोही काम गर्दै गरेको	२	
	विगतको कामसँग तालमेल भई कम्तीमा २ वर्ष देखी सोही काम गर्दै गरेको	४	
	विगतको कामसँग तालमेल भई कम्तीमा ३ वर्ष वा सो भन्दा बढी समय देखी सोही काम गर्दै गरेको	५	
१.२	भविष्यमा कार्यक्रम विस्तारका लागि संभावना रहेको नरहेको	२-५	
	शुरुवात नै नभएको वा शुरुवातको लागि प्रस्ताव गरेको व्यवसाय	०	
	संचालनमा रहेको र हालको उत्पादनमा २५ प्रतिशत वृद्धि गर्ने संभावना	२	
	संचालनमा रहेको र हालको उत्पादनमा ५० प्रतिशत वृद्धि गर्ने संभावना	४	
	संचालनमा रहेको र हालको उत्पादनमा १०० प्रतिशत वृद्धि गर्ने संभावना	५	
१.३	व्यवसाय अनुसार पूर्वाधारहरूको व्यवस्था (जग्गा तथा भवन आदि)	२-५	
	प्रस्तावित व्यवसायका लागि पर्याप्त जग्गा भाडामा लिएको	२	
	प्रस्तावित व्यवसायका लागि आफ्नै स्वामित्वको पर्याप्त जग्गा भएको	४	
	प्रस्तावित व्यवसायका लागि आफ्नै स्वामित्वको पर्याप्त जग्गा तथा भवन लगायतका पूर्वाधार भएको	५	
१.४	कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थलमा बजार पहुँच पूर्वाधार व्यवस्था	५	
	कार्यक्रम स्थलमा बाटो, विद्युत, ढुवानी साधन र बजारसँग पहुँच नभएको	०	
	सम्भाव्य बजारसँग कच्ची मोटरवाटोले जोडिएको, विद्युत र ढुवानी साधन उपलब्ध हुन सक्ने	२	
	सम्भाव्य बजारसँग मोटरवाटोले जोडिएको र विद्युतको व्यवस्था रहेको	४	
	सम्भाव्य बजारसँग कालोपत्रे मोटरवाटोले जोडिएको, पर्याप्त ढुवानी साधन र विद्युत उपलब्ध हुन सक्ने	५	
२	प्राविधिक क्षमता	२०	
२.१	भौगोलिक र प्राविधिक उपयुक्तता	०-५	
	भौगोलिक हिसाबले अनुपयुक्त	०	
	भौगोलिक हिसाबले उपयुक्त	२	
	प्राविधिक दृष्टिकोणले आवश्यक उत्पादन सामग्रीको उपलब्धता र गुणस्तर बारे जानकारी नभएको	०	

क्र.सं.	मूल्याङ्कनका सूचकहरू	अङ्कभार	प्राप्ताङ्क
	प्राविधिक दृष्टिकोणले आवश्यक उत्पादन सामाग्रीको उपलब्धता र गुणस्तर वारे जानकारी भएको	३	
२.२	प्रस्तावित कार्यक्रम सम्बद्ध क्रियाकलापहरूमा नवीन प्रविधिहरूको समावेश	०-५	
	नवीन प्रविधिहरूको समावेश छैन	०	
	कम्तीमा एउटा नवीन प्रविधि समावेश	२	
	कम्तीमा दुईवटा नवीन प्रविधि समावेश	३	
	दुईवटा भन्दा बढी नवीन प्रविधि समावेश	५	
२.३	आवश्यक प्रविधि/प्राविधिक सेवा सम्बन्धि व्यवस्था	१-५	
	प्राविधिक सेवा सम्बन्ध कुनै व्यवस्था नभएको	०	
	विभिन्न तहका सरकारका निकायबाट प्राविधिक सेवा लिने	२	
	स्थानीय श्रोत व्यक्ति /ब्यवासायिक फार्मबाट प्राविधिक सेवाटेवाको व्यवस्था	३	
	आफै/आफ्नै श्रोतबाट प्राविधिकको व्यवस्था गरेको	५	
२.४	आवेदकले प्रस्ताव गरेको कार्यका लागि तालिम वा सोही कार्यमा काम गरेको प्रमाण	१-५	
	सम्बन्धित विषयमा ३ दिन सम्मको तालिम लिएको	२	
	सम्बन्धित विषयमा ७ दिन सम्मको तालिम लिएको/ अरुको फार्ममा एकवर्षसम्म सोही काम गरेको	३	
	सम्बन्धित विषयमा ७ दिन भन्दा बढीको तालिम लिएको/ अरुको फार्ममा एकवर्ष भन्दा बढी सोही काम गरेको	५	
३	वित्तिय क्षमता	३०	
३.१	प्रस्तावित कार्यक्रमका लागि प्रस्तावकले आफ्नै श्रोतबाट लगानी जुटाउन सक्ने	३०	
	प्रस्तावित कार्यक्रमका लागि प्रस्तावकले आफ्नो श्रोत र बैक तथा वित्तिय संस्थाबाट लगानी जुटाउन सक्ने	२५	
	प्रस्तावित कार्यक्रमका लागि प्रस्तावकले बैक तथा वित्तिय संस्थाबाट मात्र लगानी जुटाउन सक्ने	१५	
	प्रस्तावित कार्यक्रमका लागि प्रस्तावकले आवश्यक लगानी वारे कुनै योजना उल्लेख नगरेको	५	
४	संस्थागत क्षमता	५	
	ब्यवसायिक क्रियाशिलता छैन	०	
	स्थापना भएको एक वर्षमात्र भएको	१	
	स्थापना पश्चात दुई वर्षयता निरन्तर कारोवार गरेको	२	
	स्थापना पश्चात तीन वर्षयता निरन्तर कारोवार गरेको	३	
	स्थापना पश्चात तीन वर्षयता निरन्तर कारोवार गरेको तथा कारोवारको अभिलेख समेत राखेको	५	

क्र.सं.	मूल्याङ्कनका सूचकहरू	अङ्कभार	प्राप्ताङ्क
५	रोजगारी सिर्जना तथा आयस्तरमा सुधार	५	
	प्रस्तावक र प्रस्तावकको परिवारलाई मात्र रोजगारी उपलब्ध हुने	१	
	समुदायमा रहेका अन्य व्यक्तिहरूका लागि दैनिक ज्यालादारीमा रोजगारी सिर्जना हुने	२	
	समुदायमा रहेका अन्य व्यक्तिहरूका लागि दैनिक ज्यालादारीमा र मासिक पारिश्रमिक दुवै रोजगारी सिर्जना हुने	३	
	दैनिक ज्यालादारीमा र मासिक पारिश्रमिकका अतिरिक्त स्थानीय समुदायलाई अन्य सहयोग उपलब्ध गराउने क्रियाकलाप प्रस्ताव गरेको	५	
६	प्रस्तावित कार्यक्रमले कृषि/पशुपंक्षी व्यवसायिकरणमा पार्ने प्रभाव	१०	
	उत्पादित वस्तुले आन्तरिक बजारमा आपूर्तिमा सहयोग पुर्याउने	२	
	उत्पादित वस्तुले कृषि/पशुपंक्षीको व्यवसायिकरणमा सहयोग पुर्याउने	४	
	उत्पादित वस्तुले व्यवसायिकरणमा र आयात प्रतिस्थापन दुवैमा सहयोग पुर्याउने	६	
	उत्पादित वस्तुले व्यवसायिकरणमा र निर्यात प्रवर्द्धन दुवैमा सहयोग पुर्याउने	१०	
७	उत्पादित वस्तुको प्रसोधन,भण्डारण तथा बजारिकरण योजना	१०	
	कुनैपनि नभएको	०	
	उत्पादित वस्तुको बजारिकरणका लागि खरिदकर्ता पहिचान गरेको	३	
	उत्पादित वस्तुको भण्डारण तथा खरिदकर्ता पहिचान गरी बजारिकरण योजना समावेश भएको	६	
	उत्पादित वस्तुको प्रसोधन,भण्डारण तथा बजारिकरणका लागि खरिदकर्तासँग औपचारिक रूपमा खरिद संझौता गरेको	८	
	उत्पादित वस्तुको प्रसोधन,भण्डारण तथा बजारिकरण आफैले गर्ने	१०	
	जम्मा	१००	

(क) स्थलगत प्रमाणिकरणमा भेटिएका अन्य थप विवरण

.....
.....

(ख) स्थलगत प्रमाणिकरण टोलीको राय

क्र.सं.	स्थलगत गर्ने पदाधिकारीहरुको नाम	पद	प्रासाङ्क	अनुदानका लागि योग्य भए नभएको सिफारिस	दस्तखत	कैफियत

ख) कोल्ड स्टोर/कोल्ड रुमका लागि स्थलगत प्रमाणिकरण मूल्यांकनका आधारहरु

क्र.सं.	मूल्याङ्कनका सूचकहरु	अङ्कभार	प्राप्ताङ्क
१	भौतिक क्षमता	२०	
१.१	आवेदकको विगतको काम र प्रस्तावित कार्यक्रम बिच तालमेल	२-५	
	भण्डारणका लागि प्रस्ताव गरेको वस्तु उत्पादन नहुने क्षेत्र	०	
	भण्डारणका लागि प्रस्ताव गरेको वस्तु आंशिक उत्पादन हुने क्षेत्र	२	
	भण्डारणका लागि प्रस्ताव गरेको वस्तु प्रयाप्त उत्पादन हुने क्षेत्र	५	
१.२	भविष्यमा कार्यक्रम विस्तारका लागि संभावना रहेको नरहेको	२-५	
	भण्डारणका लागि प्रस्ताव गरेको वस्तुको उत्पादन बृद्धि संभावना नरहेको	०	
	अन्य जिल्ला वा स्वदेशमा नै उत्पादित वस्तु खरीद गरी भण्डारण गर्ने	२	
	भण्डारणका लागि प्रस्ताव गरेको वस्तुको स्थानीयस्तरमा नै उत्पादनमा बृद्धि र अन्य जिल्लाबाट खरीद गरी भण्डारण गृह संचालन संभावना	३	
	भण्डारणका लागि प्रस्ताव गरेको वस्तुको स्थानीयस्तरमा नै उत्पादनमा बृद्धि गरी भण्डारण गृह संचालन संभावना	५	
१.३	व्यवसाय अनुसार पूर्वाधारहरुको व्यवस्था (जग्गा तथा भवन आदि)	१-५	
	प्रस्तावित व्यवसायका लागि प्रयाप्त जग्गा भाडामा लिएको	१	
	प्रस्तावित व्यवसायका लागि आफ्नै स्वामित्वको प्रयाप्त जग्गा तथा तीन फेज विजुली भएको	३	
	प्रस्तावित व्यवसायका लागि आफ्नै स्वामित्वको पर्याप्त जग्गा तथा वाटो विजुली लगायतका पूर्वाधार भएको	५	
१.४	कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थलमा बजार पहुँच पूर्वाधार व्यवस्था	५	
	कार्यक्रम स्थलमा बाटो, ढुवानी साधन र बजारसँग पहुँच नभएको	०	
	सम्भाव्य बजारसँग मोटरवाटोले जोडिएको र विजुलीको व्यवस्था रहेको	२	

क्र.सं.	मूल्याङ्कनका सूचकहरु	अङ्कभार	प्राप्ताङ्क
	सम्भाव्य बजारसँग कच्ची मोटरवाटोले जोडिएको, विजुलीको व्यवस्था रहेको र ढुवानी साधन उपलब्ध हुन सक्ने	४	
	सम्भाव्य बजारसँग कालोपत्रे मोटरवाटोले जोडिएको, विजुलीको व्यवस्था रहेको र प्रयाप्त ढुवानी साधन उपलब्ध हुन सक्ने	५	
२	प्राविधिक क्षमता	१०	
२.१	भौगोलिक र प्राविधिक उपयुक्तता	०-५	
	भौगोलिक हिसाबले वाढी पहिरो तथा वातावरणिय रूपमा नकारात्मक प्रभाव गर्ने	०	
	भौगोलिक हिसाबले उपयुक्त	२	
	प्राविधिक दृष्टिकोणले आवश्यक निर्माण सामग्रीको उपलब्धता र गुणस्तर वारे जानकारी नभएको	०	
	प्राविधिक दृष्टिकोणले आवश्यक निर्माण सामग्रीको उपलब्धता र गुणस्तर वारे जानकारी भएको	३	
२.२	आवश्यक प्रविधि सम्बन्धि ज्ञानको व्यवस्था	१-५	
	प्राविधिक सेवा सम्बन्धी कुनै व्यवस्था नभएको	०	
	स्थानीय श्रोत व्यक्तिवाट प्राविधिक सेवा खरीद संभावना भएको	१	
	आफै/आफ्नै श्रोतवाट प्राविधिक क्षमता विकासका लागि तालिमको व्यवस्था गरेको	३	
	आफै/आफ्नै श्रोतवाट प्राविधिकको व्यवस्था गरेको	५	
३	वित्तीय क्षमता	३०	
	प्रस्तावित कार्यक्रमका लागि प्रस्तावकले आवश्यक लगानी वारे कुनै योजना उल्लेख नगरेको	५	
	प्रस्तावित कार्यक्रमका लागि प्रस्तावकले बैंक तथा वित्तीय संस्थावाट मात्र लगानी जुटाउन सक्ने	१५	
	प्रस्तावित कार्यक्रमका लागि प्रस्तावकले आफ्नो श्रोत र बैंक तथा वित्तीय संस्थावाट लगानी जुटाउन सक्ने	२५	
	प्रस्तावित कार्यक्रमका लागि प्रस्तावकले आफ्नै श्रोतवाट लगानी जुटाउन सक्ने	३०	
४	संस्थागत क्षमता	५	
	व्यवसायिक क्रियाशिलता छैन	०	
	स्थापना भएको एक वर्षमात्र भएको	१	
	स्थापना पश्चात दुई वर्षयता निरन्तर कारोवार गरेको	२	
	स्थापना पश्चात तीन वर्षयता निरन्तर कारोवार गरेको	३	
	स्थापना पश्चात तीन वर्षयता निरन्तर कारोवार गरेको तथा कारोवारको अभिलेख समेत राखेको	५	
५	रोजगारी सिर्जना तथा आयस्तरमा सुधार	५	

क्र.सं.	मूल्याङ्कनका सूचकहरु	अङ्कभार	प्राप्ताङ्क
	प्रस्तावक र प्रस्तावकको परिवारलाई मात्र रोजगारी उपलब्ध हुने	१	
	समुदायमा रहेका अन्य व्यक्तिहरुका लागि दैनिक ज्यालादारीमा रोजगारी सिर्जना हुने	२	
	समुदायमा रहेका अन्य व्यक्तिहरुका लागि दैनिक ज्यालादारीमा र मासिक पारिश्रमिक दुवै रोजगारी सिर्जना हुने	३	
	दैनिक ज्यालादारीमा र मासिक पारिश्रमिकका अतिरिक्त स्थानीय समुदायलाई अन्य सहयोग उपलब्ध गराउने क्रियाकलाप प्रस्ताव गरेको	५	
६	प्रस्तावित कार्यक्रमले कृषि/पशुपंक्षी व्यवसायिकरणमा पार्ने प्रभाव	१०	
	भण्डार गृहले आन्तरिक बजारमा आपूर्तिमा सहयोग पुर्याउने	२	
	भण्डार गृहले कृषि/पशुपंक्षीको व्यवसायिकरणमा सहयोग पुर्याउने	४	
	भण्डार गृहले व्यवसायिकरणमा र आयात प्रतिस्थापन दुवैमा सहयोग पुर्याउने	६	
	भण्डार गृहले व्यवसायिकरणमा र निर्यात प्रवर्द्धन दुवैमा सहयोग पुर्याउने	१०	
७	स्थानीय उत्पादकहरु पुग्ने सुविधा	१०	
	भण्डार गृह निर्माणवाट उत्पादक किसानहरुलाई कुनै फाइदा नहुने	०	
	भण्डार गृहमा उत्पादक किसानहरुको सामान अन्य भण्डार गृह सरह नै भाडामा राख्न पाईने	२	
	भण्डार गृहमा उत्पादक किसानहरुको सामान अन्य भण्डार गृहको तुलनामा १० प्रतिशत सम्म सस्तो भाडामा राख्न पाईने	४	
	भण्डार गृहमा उत्पादक किसानहरुको सामान अन्य भण्डार गृहको तुलनामा ११-३० प्रतिशत सम्म सस्तो भाडामा राख्न पाईने	६	
	भण्डार गृहमा उत्पादक किसानहरुको सामान अन्य भण्डार गृहको तुलनामा ३० प्रतिशत भन्दा सस्तो भाडामा राख्न पाईने र अन्य थप सुविधा उपलब्ध गराउने	१०	
७	बजारिकरण योजना	१०	
	कुनैपनि नभएको	०	
	भण्डार गरेको वस्तुको बजारिकरणका लागि खरिदकर्ता पहिचान गरेको	३	
	भण्डार गरेको वस्तुको भण्डारण तथा खरिदकर्ता पहिचान गरी बजारिकरण योजना समावेश भएको	६	
	भण्डार गरेको वस्तुको प्रसोधन, भण्डारण तथा बजारिकरणका लागि खरिदकर्तासँग औपचारिक रूपमा खरिद सम्झौता गरेको	८	
	भण्डार गरेको वस्तुको प्रसोधन, भण्डारण तथा बजारिकरण आफैले गर्ने	१०	
	जम्मा	१००	

(ग) स्थलगत प्रमाणिकरणमा भेटिएका अन्य थप विवरण

.....
.....

(घ) स्थलगत प्रमाणिकरण टोलीको राय

क्र.सं.	स्थलगत गर्ने पदाधिकारीहरूको नाम	पद	प्राप्ताङ्क	अनुदानका लागि योग्य भए नभएको सिफारिस	दस्तखत	कैफियत

ग) कृषि यान्त्रिकरण कार्यक्रमहरूका लागि स्थलगत प्रमाणिकरण मूल्यांकनका आधारहरू

क्र.सं.	मूल्याङ्कनका सूचकहरू	अङ्कभार	प्राप्ताङ्क
१	भौतिक क्षमता	२०	
१.१	आवेदकको विगतको काम र प्रस्तावित कार्यक्रम बीच तालमेल	२-५	
	विगतमा गरेको काम भन्दा फरक काम प्रस्ताव गरेको	०	
	माग गरेको यन्त्र उपकरण सम्बद्ध कार्यमा कम्तीमा १ वर्ष देखी सोही काम गर्दै गरेको	२	
	माग गरेको यन्त्र उपकरण सम्बद्ध कार्यमा कम्तीमा २ वर्ष देखी सोही काम गर्दै गरेको	४	
	माग गरेको यन्त्र उपकरण सम्बद्ध कार्यमा कम्तीमा ३ वर्ष वा सो भन्दा बढी समयदेखी सोही काम गर्दै गरेको	५	
१.२	भविष्यमा कार्यक्रम विस्तारका लागि सम्भावना रहेको/नरहेको	२-५	
	शुरुवात नै नभएको वा व्यवसाय शुरुवातको लागि यन्त्र उपकरण प्रस्ताव गरेको	०	
	संचालनमा रहेको कार्यमा यन्त्र उपकरणको प्रयोगवाट हालको उत्पादनमा २५ प्रतिशत बृद्धि गर्ने संभावना	२	
	संचालनमा रहेको कार्यमा यन्त्र उपकरणको प्रयोगवाट हालको उत्पादनमा हालको उत्पादनमा ५० प्रतिशत बृद्धि गर्ने संभावना	४	
	संचालनमा रहेको कार्यमा यन्त्र उपकरणको प्रयोगवाट हालको उत्पादनमा हालको उत्पादनमा १०० प्रतिशत बृद्धि गर्ने सम्भावना	५	
१.३	व्यवसाय अनुसार पूर्वाधारहरूको व्यवस्था (जग्गा तथा भवन आदि)	२-५	
	प्रस्तावित यन्त्र उपकरण प्रयोगका लागि पर्याप्त जग्गा भाडामा लिएको/ भाडामा लिई पशुपन्छीपालन गरेको	२	
	प्रस्तावित यन्त्र उपकरण प्रयोगका लागि आफ्नै स्वामित्वको पर्याप्त जग्गा भएको/ आफ्नै स्वामित्वको पर्याप्त जग्गामा पशुपन्छीपालन गरेको	४	
	प्रस्तावित यन्त्र उपकरण प्रयोगका लागि आफ्नै स्वामित्वको पर्याप्त जग्गा तथा भवन लगायतका पूर्वाधार भएको/ आफ्नै स्वामित्वको पर्याप्त जग्गा	५	

क्र.सं.	मूल्याङ्कनका सूचकहरु	अङ्कभार	प्राप्ताङ्क
	तथा भवन लगायतका पुर्वाधारमा पशुपन्छीपालन गरेको		
१.४	कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थलमा बजार पहुँच पुर्वाधार व्यवस्था	५	
	कार्यक्रम स्थलमा बाटो, ढुवानी साधन र बजारसँग पहुँच नभएको	०	
	सम्भाव्य बजारसँग मोटरवाटोले जोडिएको र विजुलीको व्यवस्था रहेको	२	
	सम्भाव्य बजारसँग कच्ची मोटरवाटोले जोडिएको र ढुवानी साधन उपलब्ध हुन सक्ने	४	
	सम्भाव्य बजारसँग कालोपत्रे मोटरवाटोले जोडिएको र प्रयास ढुवानी साधन उपलब्ध हुन सक्ने	५	
२	प्राविधिक क्षमता	२०	
२.१	भौगोलिक र प्राविधिक उपयुक्तता	०-५	
	भौगोलिक हिसाबले प्रस्तावित यन्त्र उपकरण प्रयोग गर्न अनुपयुक्त	०	
	भौगोलिक हिसाबले प्रस्तावित यन्त्र उपकरण प्रयोग गर्न उपयुक्त	२	
	प्राविधिक दृष्टिकोणले प्रस्तावित यन्त्र उपकरणको उपलब्धता र गुणस्तर बारे जानकारी नभएको	०	
	प्राविधिक दृष्टिकोणले प्रस्तावित यन्त्र उपकरणको उपलब्धता र गुणस्तर बारे जानकारी भएको	३	
२.२	प्रस्तावित यन्त्र उपकरण नवीन प्रविधिमा आधारित	०-५	
	यन्त्र उपकरण नवीन प्रविधिमा आधारित नभएको	०	
	प्रस्तावित यन्त्र उपकरणको प्रयोगवाट वाली वस्तुको उत्पादन लागत कम हुने	२	
	प्रस्तावित यन्त्र उपकरणको प्रयोगवाट उत्पादन तथा प्रसोधन दुबैमा सहयोग पुग्ने	३	
	प्रस्तावित यन्त्र उपकरणको प्रयोगवाट उत्पादन, प्रसोधन र बजारिकरणमा समेत सहयोग पुग्ने	५	
३.२	प्रस्तावित यन्त्र उपकरण संचालन तथा मर्मत संभार गर्न आवश्यक प्रविधि सम्बन्धि ज्ञानको व्यवस्था	१-५	
	प्राविधिक सेवा सम्बन्धी कुनै व्यवस्था नभएको	०	
	स्थानीय तह/प्रदेश सरकार/संघीय सरकारका निकायवाट प्राविधिक सेवा लिने	२	
	स्थानीय श्रोत ब्यक्ति/व्यवासायिक फार्मवाट प्राविधिक सेवाटेवाको व्यवस्था	३	
	आफै/आफ्नै श्रोतवाट प्राविधिकको व्यवस्था गरेको	५	
२.४	यन्त्र उपकरण संचालन तथा मर्मतका लागि तालिम वा सोही कार्यमा काम गरेको प्रमाण	१-५	
	यन्त्र उपकरण संचालन तथा मर्मतका लागि ३ दिन सम्मको तालिम लिएको	२	
	यन्त्र उपकरण संचालन तथा मर्मतका लागि ७ दिन सम्मको तालिम लिएको/ अरुको फार्ममा एक वर्षसम्म सोही यन्त्र उपकरण प्रयोगको काम	३	

क्र.सं.	मूल्याङ्कनका सूचकहरु	अङ्कभार	प्राप्ताङ्क
	गरेको		
	सम्बन्धित विषयमा ७ दिन भन्दा वढीको तालिम लिएको/ अरुको फार्ममा एकवर्ष भन्दावढी सोही यन्त्र उपकरण प्रयोगको काम गरेको	५	
३	वित्तिय क्षमता	३०	
३१.	प्रस्तावित कार्यक्रमका लागि प्रस्तावकले आफ्नै श्रोतबाट लगानी जुटाउन सक्ने	३०	
	प्रस्तावित कार्यक्रमका लागि प्रस्तावकले आफ्नो श्रोत र बैंक तथा वित्तिय संस्थाबाट लगानी जुटाउन सक्ने	२५	
	प्रस्तावित कार्यक्रमका लागि प्रस्तावकले बैंक तथा वित्तिय संस्थाबाट मात्र लगानी जुटाउन सक्ने	१५	
	प्रस्तावित कार्यक्रमका लागि प्रस्तावकले आवश्यक लगानी वारे कुनै योजना उल्लेख नगरेको	५	
४	संस्थागत क्षमता	५	
	व्यवसायिक क्रियाशिलता छैन	०	
	स्थापना भएको एक वर्षमात्र भएको	१	
	स्थापना पश्चात दुई वर्षयता निरन्तर कारोवार गरेको	२	
	स्थापना पश्चात तीन वर्षयता निरन्तर कारोवार गरेको	३	
	स्थापना पश्चात तीन वर्षयता निरन्तर कारोवार गरेको तथा कारोवारको अभिलेख समेत राखेको	५	
५	रोजगारी सिर्जना तथा आयस्तरमा सुधार	५	
	प्रस्तावक र प्रस्तावकको परिवारलाई मात्र रोजगारी उपलब्ध हुने	१	
	समुदायमा रहेका अन्य ब्यक्तिहरुका लागि दैनिक ज्यालादारीमा रोजगारी सिर्जना हुने	२	
	समुदायमा रहेका अन्य व्यक्तिहरुका लागि दैनिक ज्यालादारीमा र मासिक पारिश्रमिक दुवै रोजगारी सिर्जना हुने	३	
	दैनिक ज्यालादारीमा र मासिक पारिश्रमिकका अतिरिक्त स्थानीय समुदायलाई अन्य सहयोग उपलब्ध गराउने क्रियाकलाप प्रस्ताव गरेको	५	
६	प्रस्तावित कार्यक्रमले कृषि/पशुपन्छी व्यवसायिकरणमा पार्ने प्रभाव	१०	
	उत्पादित वस्तुले आन्तरिक बजारमा आपूर्तिमा सहयोग पुर्याउने	२	
	उत्पादित वस्तुले कृषि/पशुपन्छीको व्यवसायिकरणमा सहयोग पुर्याउने	४	
	उत्पादित वस्तुले व्यवसायिकरणमा र आयात प्रतिस्थापन दुवैमा सहयोग पुर्याउने	६	
	उत्पादित वस्तुले व्यवसायिकरणमा र निर्यात प्रवर्द्धन दुवैमा सहयोग पुर्याउने	१०	
७	उत्पादित वस्तुको प्रसोधन, भण्डारण तथा बजारिकरण योजना	१०	
	कुनैपनि नभएको	०	
	उत्पादित वस्तुको बजारिकरणका लागि खरिदकर्ता पहिचान गरेको	३	

क्र.सं.	मूल्याङ्कनका सूचकहरु	अङ्कभार	प्राप्ताङ्क
	उत्पादित वस्तुको भण्डारण तथा खरिदकर्ता पहिचान गरी बजारिकरण योजना समावेश भएको	६	
	उत्पादित वस्तुको प्रसोधन, भण्डारण तथा बजारिकरणका लागि खरिदकर्तासँग औपचारिक रुपमा खरिद सम्झौता गरेको	८	
	उत्पादित वस्तुको प्रसोधन, भण्डारण तथा बजारिकरण आफैले गर्ने	१०	
	जम्मा	१००	